

REFERENCES

1. Atanov H. O. Obgruntuvannya ta sutnist diyalnishnoho pidkhodu do navchannya [The essence and substantiation of the activity approach to learning]. *Pedahohika i psykholohiya profesinynoi osvity*, 2002, Vol. 3, pp. 85–93.
2. Bodnar S. V. Formuvannya dyskursyvnoi kompetentsiyi yak skladovoyi komunika-tyvnoi kompetentsiyi maybutnikh vykladachiv inozemnykh mov [The formation of the discursive competence as component of the communicative competence of future teachers of foreign languages]. *Pedahohichni nauky: zb. nauk. prats, Kherson, KhDU Publ.*, 2010, Vol. 55, pp. 211–215.
3. Horina Zh. D. Dyskursyvna skladova komunikatyvnoi kompetentsiyi maybutnikh slovesnykiv [The discursive component of the communicative competence of future philologists]. *Nauka i osvita*, 2007, Vol. 3, pp. 125–128.
4. Kostenko V. H., Znamenska I. V., Solohor I. M. Dyskursyvna osnova navchannya inozemnykh mov ta yiyi rol u formuvanni komunikatyvnoi kompetentsiyi [The discursive basis for learning foreign languages and its role in the formation of the communicative competence]. *Vykladannya mov u vyshchikh navchalnykh zakladakh osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zvyazky. Dosvid. Poshuky: zbir. nauk. statey, Kharkiv, 2008, Vol. 14, pp. 117–123.*
5. Kucheryava O. A. Formuvannya dyskursyvnoi kompetentsiyi studentiv filolohich-nykh fakultetiv vyshchikh navchalnykh zakladiv. *Dys. ... kand. ped. nauk* [The formation of the discursive competence of students of philological faculties of higher educational institutions. Candidate's thesis]. Odesa, 200, 229 p.
6. Pankiv O. B. Dyskursyvna kompetentsiya movnoi osobystosti maybutnoho filoloha [The discursive competence of the linguistic personality of the future philologist]. *Naukovyy visnyk Drohobys'tkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 2014, Vol. 1, pp. 64–69.
7. Pometun O. I., Pyrozhenko L. V. Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya [Modern lesson. Interactive Learning Technologies]: *Nauk.-metod. posibn., A. S. K. Publ.*, 2004, 192 p.
8. Yurchuk L. V. Dyskursyvna kompetentsiya, yiyi rol ta formuvannya v systemi navchannya mizhkulturnoyi komunikatsiyi u studentiv nemovnoho vuzu [The discursive competence and its role in the formation of the system of teaching the students of non-linguistic specialties the intercultural communication]. *Linhvistychni ta metodolohichni problemy tekhnolohiyi navchannya inozemnym movam v suchasnykh umovakh: zb. materialiv I Vseukrayinskoho naukovy- praktychnoho seminaru, 13 lyutoho, 2012 r. Kyiv, NUKhT*, 2012, pp. 37–38.
9. Harris Z. *Discourse Analysis. Language*. London: Harper Collins, 1993, 234 p.

Стаття надійшла в редакцію 07.10.2017 р.

УДК 371.315:811.134.2(045)

10:25128/2415-3605.17.4.9

АЛЛА РУБАН

alla.nik.ruban@gmail.com

викладач

Київський національний лінгвістичний університет
вул. Велика Васильківська, 73, м. Київ

СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСПАНОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Вказано, що підготовка вчителів іноземної мови є провідним напрямком соціального замовлення нашого суспільства. Розглянуто проблему формування аудитивної компетентності і визначено її одним з пріоритетних напрямків діяльності під час навчання іноземного спілкування. Обґрунтовано актуальність дослідження системи вправ для формування аудитивної компетентності, запропонованої іспанською методикою навчання мов. Зазначено трактування поняття «аудитивна компетентність» у вітчизняній методиці та представлено бачення іспанських методистів процесу аудіювання. З'ясовано стратегії/мікровміння, які потрібно розвивати в учнів/студентів під час формування аудитивної компетентності: розпізнавати, відбирати, розуміти, передбачати, робити висновки, зберігати в пам'яті. Представлено системи вправ, які пропонуються іспанськими методистами для формування вмінь аудіювання, охарактеризовано інтенсивні, розширені і продуктивні вправи й уточнено алгоритми виконання цих вправ. Дотично до тем, визначених Робочою програмою для дисципліни II курсу

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВАЦІВ ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

«Практика усного і писемного мовлення іспанської мови», проаналізовано низку автентичних підручників іспанської мови як іноземної для рівнів володіння мовою B1 та B2 з метою відібрати вправи для студентів під час роботи з аудіофрагментом. Складиковано і подано приклади дібраних вправ. З'ясовано, що більшість вправ є інтенсивними незалежно від базового рівня і наголошено, що навчання аудіювання є лише підготовчим етапом для формування умінь говоріння. Зазначено, що окрім вправ, безпосередньо пов'язаних з формуванням іспаномовної аудитивної компетентності, у деяких підручниках ELE є вправи, спрямовані на формування у студентів фонетичних навичок, розвиток розпізнавальних умінь і накопичення декларативних і процедурних знань.

Ключові слова: аудитивна компетентність, стратегії або вміння аудіювання, автентичні підручники ELE, система вправ.

АЛЛА РУБАН

преподаватель

Киевский национальный лингвистический университет

ул. Большая Васильковская, 73, г. Киев,

СИСТЕМА УПРАЖНЕНИЙ ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ У БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИСПАНОЯЗЫЧНОЙ АУДИТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ

Указано, что подготовка учителей иностранного языка является ведущим направлением социального заказа нашего общества. Рассмотрено проблему формирования аудитивной компетентности и обозначено ее одним из приоритетных направлений деятельности во время обучения иноязычному общению. Обосновано актуальность исследования системы упражнений для формирования аудитивной компетентности, предложенной испанской методикой обучения языкам. Дана трактовка понятия «аудитивная компетентность» в отечественной методике и представлено видение испанских методистов процесса аудирования. Выявлены стратегии/микроумения, которые нужно развивать в учеников/студентов во время формирования аудитивной компетентности: распознавать, отбирать, понимать, предвидеть, делать выводы, сохранять в памяти. Представлено системы упражнений, которые предлагаются испанскими методистами для формирования умений аудирования, охарактеризовано интенсивные, расширенные и продуктивные упражнения и уточнено алгоритмы выполнения этих упражнений. Касательно к темам, определенным Рабочей программой для дисциплины II курса «Практика устной и письменной речи испанского языка», проанализировано ряд автентичных учебников испанского языка как иностранного для уровней владения языком B1 и B2 с целью отобрать упражнения, предлагаемые студентам во время работы с аудиофрагментом. Складицировано и приведено примеры отобранных упражнений. Выяснено, что большинство упражнений интенсивные независимо от базового уровня и подчеркнуто, что обучение аудированию является лишь подготовительный этап для формирования умений говорения.

Ключевые слова: аудитивная компетентность, стратегии или умения аудирования, автентичные учебники ELE, система упражнений.

ALLA RUBAN

teacher

Kyiv National Linguistic University

73Velyka Vasylkivska Str., Kyiv

EXERCISES SYSTEM FOR FORMING FUTURE SPANISH TEACHERS' LISTENING COMPETENCE

The article deals with the problem of analyzing the exercises system for forming future Spanish teachers' listening competence. Language teachers' training is a mainstream among the requirements of the Ukrainian society. The article presents a research of the problem of forming listening competence and substantiates it as the priority activity in the course of teaching foreign communication. This paper substantiates the topicality of the research of the exercises system for forming listening competence suggested by Spanish methodology of language teaching. The definition of the concept "listening competence" has been specified in the light of the position of Spanish methodologists. Students should develop the following strategies/microabilities in the course of forming listening competence: to recognize, to select, to understand, to anticipate, to draw conclusion, to keep in mind. There have been

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІТЕРАТУРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

presented certain exercises systems, suggested by Spanish methodologists for forming listening abilities. Active, extended and productive exercises have been characterized and specified as to the algorithms of doing them. Concerning the topics determined in the program of the discipline "Practice of spoken and written Spanish" for second year students, a series of authentic textbooks for the levels B1 and B2 to select exercises have been offered to students working with audiofragments. The examples of the selected exercises have been classified and presented. It has been clarified that most of the exercises are active regardless of the base level. The extended exercises are much more infrequent because of their purpose which is to develop speaking or writing skills. The lack of the productive exercises in the analyzed textbooks has been explained by their communicative and creative goals which have nothing in common with the direct audiofragments. It is stressed that listening skills training is just a preparatory phase for forming speaking or writing skills. Besides the exercises aimed at forming listening competence, in some textbooks of ELE there are exercises directed to forming students' phonetic skills, developing recognizing abilities and accumulating declarative and operational knowledge based on the material corresponding to the topic of the lesson. Certain examples have been provided to illustrate this opinion.

Keywords: listening competence, listening strategies or skills, authentic textbooks of ELE, system of exercises.

Одним з головних факторів впливу на освіту в умовах глобалізації є економічний процес, а отже, набувають визначального значення ринок праці та наявність конкурентоспроможних фахівців, котрі досконало володіють іноземними мовами (ІМ). У цьому контексті провідний напрямок соціального замовлення нашого суспільства полягає у підготовці вчителів ІМ, здатних до реалізації іншомовного спілкування, компетентних і мотивованих фахівців, які зуміють успішно формувати в учнів ключові компетентності і розвивати їхні здібності [1, с. 59].

Аудіювання є одним з видів іншомовного міжкультурного спілкування, мотивом якого вважається потреба в оволодінні/обміні інформацією. За науковими даними, час, який людина витрачає на отримання й обробку аудіоповідомлення, становить 45 % як порівняти з часом, витраченим на інші види мовленнєвої діяльності: говоріння – 30 %, письмо – 9 %, читання – 6 %. Тому формування аудитивної компетентності (АК) є одним з пріоритетних напрямків діяльності під час навчання іншомовного спілкування.

Проблема навчання аудіювання посідає вагомe місце в наукових та методичних дослідженнях: психологічні механізми аудіювання вивчали Н. В. Агєєва, О. О. Леонтєв, Л. Ю. Куліш; узагальнили та класифікували вправи для навчання аудіювання, сформулювали вимоги щодо організації етапів навчання аудіювання О. Б. Бігич, О. Ю. Бочкарьова, Н. І. Гез, Н. Є. Жеренко; запропонували методики навчання аудіювання текстів різних видів і жанрів А. М. Леус, О. А. Мацєва, О. О. Сіваченко. Однак, незважаючи на значну кількість досліджень, ніхто із дослідників не займався проблемою формування іспаномовної АК й аналізом дотичної системи вправ, пропонованої іспанською методикою навчання мов. Саме це й обумовлює актуальність поставленої проблеми.

Метою статті є проаналізувати систему вправ для формування іспаномовної АК, пропоновану іспанською методикою навчання мов, і визначити, які з них використовуються у підручниках ELE (Español como Lengua Extranjera, іспанська мова як іноземна) для рубіжного (B1) та просунутого (B2) рівнів.

У вітчизняній методиці АК вважається однією з мовленнєвих компетентностей і визначається як здатність слухати автентичні тексти різних жанрів і видів з різним рівнем розуміння змісту в умовах прямого й опосередкованого спілкування [2, с. 280].

У словнику ключових понять ELE зазначається, що аудіювання є однією з комунікативних навичок, що безпосередньо відноситься до розуміння усного мовлення і складається, окрім мовних компонентів, з когнітивних факторів, факторів сприймання, поведінкових і соціологічних факторів. Це комунікативна здатність, яка включає процес повного розуміння повідомлення, від простого декодування й мовного усвідомлення фонетичного ряду (фонем, складів, слів тощо) до особистого його трактування й оцінки; не зважаючи на свій рецептивний характер, вимагає активної участі слухача [5].

Сусана Мартин Леральта у своїй монографії «Competencia estratégica para la comprensión auditiva en E/LE» дійшла висновку, що з-поміж безлічі існуючих визначень аудіювання, найдоцільнішим є таке, що відповідає потребам і цілям навчання ІМ, у тому числі ELE, і містить стратегії, які учень/студент може застосувати під час прослуховування та виконання

аудитивних завдань, тобто може бути практично використане на заняттях з ІМ: аудіювання – це активний процес, під час якого значення почутого вибудовується у результаті комплексної взаємодії між ситуацією пред'явлення інформації/намірами мовця, доступними слухачу декларативними знаннями та використаними стратегіями для покращення розуміння [6, с. 48].

На думку авторів підручника «Enseñar lengua» (основний підручник в університетах Іспанії для майбутніх учителів іноземної мови), аудіювання є одним з комунікативних умінь, що включає процес розуміння усного повідомлення, під час якого слухач задіює всі когнітивні процеси для побудови значення та інтерпретації почутого [4, с. 101].

Ернесто Мартин Періс у статті «La didáctica de la comprensión auditiva», яка вважається класикою з-поміж досліджень навчання аудіювання в іспаномовному методичному світі, стверджує, що поділ навичок на активні й пасивні не відповідає дійсності, оскільки, наприклад, під аудіюванням не мається на увазі розпізнавання лише вже відомих елементів, а навпаки, цей процес спрямований на розвиток діяльності, пов'язаної з розумінням почутої інформації, який має свої власні техніки і стратегії. При цьому види діяльності, що пропонуються студентам під час роботи з усними повідомленнями, не повинні мати на меті перевіряти повноту їх розуміння, а допомогти навчитися краще й легше розуміти усні повідомлення іспанською мовою, розвиваючи в такий спосіб стратегії аудіювання [7].

Під стратегіями аудіювання іспанські методисти розуміють так звані прийоми, які учні/студенти застосовують під час прослуховування аудіоповідомлення або виконання завдань, пов'язаних з розумінням прослуханої інформації. У підручнику «Enseñar lengua» пропонується перелік стратегій, або мікрівмін, які потрібно розвивати в учнів/студентів під час формування АК з детальним описом змісту кожної з них. Наведемо деякі приклади: *reconocer* (розпізнавати сегменти акустичного ряду – фонем, морфем, частини мови, словосполучення тощо); фонологічні опозиції – наголошені/ненаголошені голосні, *cama/cana, raja/caja* тощо); *seleccionar* (відбирати релевантні слова – іменники, дієслова, ключові словосполучення і повтори, вставки типу *o sea, eeeh* тощо); групувати різні елементи аудіоповідомлення у більш значущі сполучення – звуки в слова, слова в синтагми, синтагми в речення, речення в абзаци або тематичні блоки тощо); *interpretar* (позуміти зміст аудіоповідомлення – намір і мету, загальний зміст, головні ідеї, основну і другорядну інформацію, деталі, припущення, неясності, подвійний зміст тощо); форму аудіоповідомлення – структуру й організацію, діалекти, стиль, тон, акустичні характеристики тощо); *anticipar* (передбачати тему, мовні засоби, стиль і тощо виходячи з інформації про мовця або попередніх його повідомлень тощо); *inferir* (робити висновки про особисті дані мовця – його стать, вік, характер, поведінку, походження, наміри тощо; про комунікативний контекст – навколишня ситуація, роль учасників тощо; про невербальні знаки – погляд, жестикуляція, рухи тощо); *retener* (зберігати в коротко- та довготривалій пам'яті слова, фрази, особливі вирази, ідеї, тему, основну інформацію, цілі, структуру аудіоповідомлення тощо) [4, с. 105–108].

Іспанські методисти виокремлюють дві класифікації вправ для навчання аудіювання. За першою класифікацією розрізняють: а) вправи для роботи з аудіоматеріалами, які включають завдання, пов'язані безпосередньо з прослуховуванням і сприйманням інформації лише через слуховий канал; б) вправи для роботи з відеоматеріалами, які включають завдання, пов'язані зі сприйманням інформації як через слуховий, так і через зоровий канали.

У нашому дослідженні ми спираємось на іншу класифікацію, за якою вправи розподіляються на 3 групи: 1) *intensivos* (інтенсивні) – розвивають специфічні аудитивні мікрівміння і зосереджуються на конкретних мовних аспектах (звук, слова, структура, інтонація тощо); в більшості випадків аудіофрагменти є короткими (до 3 хв.), а відповідь – єдина або закрита, студенти працюють індивідуально, тривалість такого виду діяльності – 5–10 хв.; 2) *extensivos* (розширені) – розвивають розуміння повних тривалих аудіофрагментів (15–20 хв.); студенти працюють в парах або мінігрупах, їхні відповіді є більш повними, відкритими й творчими як в усній, так і в письмовій формі; 3) *productivos* (продуктивні) – розвивають продуктивні вміння і потребують використання записувальних пристроїв для створення повідомлень; можуть включати завдання на запис в аудиторії (до кількох хвилин) або розробку аудіо- та відеопрограм (новин, повідомлень, розповідей, короткометражок тощо), які тривають від тижня до декількох місяців [4, с. 121–122].

**ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ЛІТЕРАТУРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

На переконання іспанських методистів, щоб виконання вправ було ефективним, потрібно дотримуватися певного алгоритму під час роботи з аудіоматеріалом: 1) оголосити тему аудіоповідомлення і представити ситуацію, в якій відбуваються події (щоб мотивувати учнів/студентів до активного слухання, тема має відповідати їхнім віковим або професійним інтересам); 2) чітко пояснити учням/студентам завдання і форму їх виконання (зрозуміти основну ідею, конкретну інформацію, зробити висновок про мовця тощо); 3) завдання безпосередньо під час прослуховування учні/студенти повинні виконувати індивідуально; 4) після прослуховування запропонувати учням/студентам обговорити свої відповіді в парах чи мінігрупах; 5) повернутися до прослуховування аудіоповідомлення; 6) знову організувати роботу учнів/студентів у мінігрупах чи обговорити їхні відповіді на рівні групи, вдаючись за необхідності до прослуховування складних для розуміння моментів аудіо повідомлення [4, с. 112].

Аналіз типології вправ для навчання іспаномовного аудіювання здійснювався дотично до тем, визначених Робочою програмою для дисципліни ІІ курсу «Практика усного і писемного мовлення іспанської мови» на факультеті романської філології Київського національного лінгвістичного університету (КНЛУ) («Іспанія та Україна: географічне положення, економіка і політика, держава, конституція та демократія»; «Професії»; «Медицина»; «Спорт і Дозвілля. Олімпійські ігри»; «Подорожі») [3, с. 6]. Ілюстративним матеріалом ми обрали кілька автентичних підручників ELE для рівнів володіння мовою B1 та B2 (Aula 3/4 Nueva Edición; Embarque 3/4; En Acción 2/3; Español en Marcha B1/B2; Español lengua viva 2/3; Nuevo ELE Intermedio/Avanzado; Nuevo Ven 2/3, Pasaporte B1/B2; Prisma B1/B2; Sueña 2/3), які найчастіше використовуються викладачами іспанської мови як допоміжні автентичні засоби навчання.

У табл. 1 – 5 класифіковано групи вправи для формування іспаномовної АК в автентичних підручниках ELE згідно з тематикою практичних занять з іспанської мови. Розглянемо більш детально кожну з них і наведемо приклади.

Таблиця 1

Групи вправ для навчання іспаномовного аудіювання в автентичних підручниках ELE

	Manual ELE	Intensivos		Extensivos	
		B1	B2	B1	B2
Тема: Іспанія та Україна					
1.	<i>Nuevo ELE Intermedio: Lección 12 “Interculturalidad”</i>	+		+	
2.	<i>Pasaporte B1: Módulo 2;7 “Referentes culturales”</i>	+			
3.	<i>Aula 4 Nueva Edición: Unidad 2 “¡Basta ya!”</i>		+		+
4.	<i>Embarque 4 Módulo 7 “Feria del regalo”</i>		+		
5.	<i>En Acción 3: Unidad 1 “Nuevas caras”</i>		+		

Nuevo ELE Intermedio: Lección 11 “Interculturalidad”:

Escucha a un mexicano comentando algunos aspectos culturales del cuestionario con una amiga española y toma notas de lo que dice.

Piensa en lo que has escuchado y comenta con tus compañeros si has encontrado diferencias importantes con respecto a tu cultura.

Escucha a una argentina de visita en España comentando con un amigo español sus impresiones sobre el país. ¿Cuál de los aspectos del recuadro menciona?

Aula 4 Nueva Edición: Unidad 2 “¡Basta ya!”:

Hoy, en una ciudad española, hay tres manifestaciones. Un reportero ha ido a hablar con los manifestantes para saber cuáles son sus reclamaciones. ¿Qué piden en cada una de ellas? Escucha y márcalo.

¿Te parece justo lo que piden? Coméntalo con tus compañeros.

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВАЦІВ
ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Таблиця 2

Групи вправ для навчання іспаномовного аудіювання в автентичних підручниках ELE

	Manual ELE	Intensivos		Extensivos	
		B1	B2	B1	B2
Тема: Професії					
1.	<i>Aula 3 Nueva Edición: Unidad 1 “Volver a empezar: Trabajo”</i>			+	
2.	<i>En Acción 2: Unidad 6 “Mundo Universitario”</i>			+	
3.	<i>Español lengua viva 2: Unidad 8 “Buscar trabajo”</i>	+		+	
4.	<i>Nuevo Ven 2: Unidad 8 “Buscando trabajo”</i>	+		+	
5.	<i>Pasaporte B1: Módulo 1 “Profesiones”</i>	+		+	
6.	<i>Prisma B1: Unidad 4 “Estudios”</i>	+			
7.	<i>Prisma B1: Unidad 5 “Educación”</i>	+			
8.	<i>Sueña 2: Unidad 8 “Hoy cenó con mi jefe”</i>	+			
9.	<i>Embarque 4 Módulo 8 “Feria de la empresa”</i>		+		
10.	<i>En Acción 3: Unidad 4 “A trabajar”</i>		+		+
11.	<i>Español en Marcha B2: Unidad 9 “Trabajo”</i>		+		
12.	<i>Español lengua viva 3: Unidad 6 “El trabajo”</i>		+		+
13.	<i>Pasaporte B2: Unidad 2 “Educación”</i>		+		+
14.	<i>Prisma B2: Unidad 3 “Ocio y tiempo libre”</i>		+		

En Acción 2: Unidad 6 “Mundo Universitario”:

Dos estudiantes españoles están hablando de las becas Erasmus. Escúchalos y responde a las preguntas. Después, comprueba las respuestas con tu compañero.

Nuevo Ven 2: Unidad 8 “Buscando trabajo”:

Escucha la entrevista. ¿A qué anuncio de la actividad anterior se ha presentado Eduardo Acero?

Escucha la entrevista otra vez y completa la ficha.

Lee los resúmenes de estos tres currículos y escucha los extractos de estas tres entrevistas. ¿Corresponden a los candidatos para un mismo puesto de trabajo en el Departamento Comercial? Contesta a las preguntas.

Practica en grupos de tres o cuatro. Discute con tus compañeros cuál de los candidatos es la persona ideal para el puesto.

En Acción 3: Unidad 4 “A trabajar”:

Lee los datos profesionales de Ana y escucha los consejos que le da un amigo de la entrevista. ¿Te parecen buenas opciones? ¿Coincide con tus respuestas del apartado anterior? Coméntalo con la clase.

Formad grupos de tres. ¿Cuáles dirías que son tus cualidades y puntos débiles? ¿Y las de tus dos compañeros? Apúntalo y coméntalo después de ellos. ¿Están de acuerdo? Pensad cómo lo dirías en una entrevista de trabajo.

Español lengua viva 3: Unidad 6 “El trabajo”:

Escucha una presentación que tiene lugar en una empresa y toma notas para responder a las preguntas.

Escucha de nuevo la grabación y toma notas sobre estos aspectos. Luego compáralas con las de tu compañero. ¿Os ha parecido una presentación clara? ¿Por qué?

Таблиця 3

Групи вправ для навчання іспаномовного аудіювання в автентичних підручниках ELE

	Manual ELE	Intensivos		Extensivos	
		B1	B2	B1	B2
Тема: Медицина					
1.	<i>En Acción 2: Unidad 4 “¿Cómo te sientes?”</i>	+		+	

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ЛІТЕРАТУРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

2.	<i>Español en Marcha B1</i> : Unidad 5 “Salud y Enfermedad”	+			
3.	<i>Nuevo ELE Intermedio</i> : Lección 7 “Vida Sana”	+			
4.	<i>Nuevo Ven 2</i> : Unidad 6 “En la consulta”	+			
5.	<i>Pasaporte B1</i> : Módulo 2 “Salud”	+		+	
6.	<i>Prisma B1</i> : Unidad 11 “Salud y estética”	+			
7.	<i>Aula 4 Nueva Edición</i> : Unidad 7 “Misterios y enigmas”		+		
8.	<i>Embarque 4</i> Módulo 6 “Feria de la belleza y salud”		+		
9.	<i>Nuevo ELE Avanzado</i> : Lección 10 “El estrés”		+		+
10.	<i>Nuevo Ven 3</i> : Unidad 1 “Sentirse bien”		+		
11.	<i>Pasaporte B2</i> : Unidad 6 “Ciencias”		+		
12.	<i>Prisma B2</i> : Unidad 1 “La salud”		+		

Español en Marcha B1: Unidad 5 “Salud y Enfermedad”:

Vas a leer y escuchas las instrucciones para realizar un ejercicio de yoga llamado El saludo al sol. Completa el texto con las palabras del recuadro.

Prisma B1: Unidad 11 “Salud y estética”:

Ahora vas a escuchar a varias personas que hablan sobre diferentes enfermedades. Toma nota de qué enfermedades hablan y de sus consecuencias.

Embarque 4 Módulo 6 “Feria de la belleza y salud”:

En la feria promocionan diferentes centros de estética. Escucha el siguiente anuncio y selecciona las opciones correctas.

Prisma B2: Unidad 1 “La salud”:

Ahora vas a escuchar al Ministro de Sanidad, a un usuario del sistema sanitario y a la directora general de ARESA (una compañía de seguros). Valoran las ventajas e inconvenientes de la Seguridad Social (S.S.) y los seguros privados. Estas son sus opiniones. Toma nota de las ideas principales que expone cada uno de ellos.

Таблиця 4

Групи вправ для навчання іспаномовного аудіювання в автентичних підручниках ELE

	Manual ELE	Intensivos		Extensivos	
		B1	B2	B1	B2
Тема: Спорт і Дозвілля					
1.	<i>Embarque 3</i> : Módulo 5 “Día de la Lectura”	+			
2.	<i>Español en Marcha B1</i> : Unidad 8 “Tiempo de ocio”	+			
3.	<i>Español lengua viva 2</i> : Unidad 9 “¿Qué hacemos este fin de semana?”	+			
4.	<i>Nuevo Ven 2</i> : Unidad 13 “Salimos esta noche”	+			
5.	<i>Prisma B1</i> : Unidad 3 “En el gimnasio”	+			
6.	<i>Sueña 2</i> : Unidad 7 “Cuidar el cuerpo y el espíritu”	+			
7.	<i>Pasaporte B2</i> : Unidad 3 “Practicar deporte”		+		
8.	<i>Prisma B2</i> : Unidad 11 “Deporte”		+		
9.	<i>Sueña 3</i> : Unidad 8 “Ocio y aficiones”		+		

Español en Marcha B1: Unidad 8 “Tiempo de ocio”:

Ordena la siguiente entrevista con Fernando Alonso, campeón del mundo de Fórmula 1.

Sueña 3: Unidad 8 “Ocio y aficiones”:

Nuestros reporteros se han lanzado a la calle y le han preguntado a la gente sobre sus aficiones. Escucha con atención y completa el cuadro.

Групи вправ для навчання іспаномовного аудіювання в автентичних підручниках ELE
Aula 3 Nueva Edición: Unidad 2 “Antes y ahora: Viajes”:

Una periodista especializada en viajes da sus opiniones sobre los temas anteriores en un programa de radio. ¿Coincide contigo?

Nuevo ELE Intermedio: Lección 3 “Vacaciones”:

Vas a escuchar a dos estudiantes españoles, Amaya y Jorge, comentando sus planes para cuando

	Manual ELE	Intensivos		Extensivos	
		B1	B2	B1	B2
Тема: Подорожі					
1.	<i>Aula 3 Nueva Edición</i> : Unidad 2 “Antes y ahora: Viajes”	+			
2.	<i>Embarque 3</i> : Módulo 7 “Día del Turismo”	+			
3.	<i>Español en Marcha B1</i> : Unidad 2 “Lugares”			+	
4.	<i>Español lengua viva 2</i> : Unidad 10 “Viajes”	+			
5.	<i>Nuevo ELE Intermedio</i> : Lección 3 “Vacaciones”	+		+	
6.	<i>Nuevo Ven 2</i> : Unidad 7 “De Vacaciones”	+			
7.	<i>Pasaporte B1</i> : Módulo 2 “Turismo”	+		+	
8.	<i>Aula 4 Nueva Edición</i> : Unidad 3 “Viajes”		+		+
9.	<i>Español en Marcha B2</i> : Unidad 8 “Viajes”		+		
10.	<i>Español lengua viva 3</i> : Unidad 5 “De viajes”		+		+
11.	<i>Nuevo ELE Avanzado</i> : Lección 11 “De vacaciones”		+		
12.	<i>Nuevo Ven 3</i> : Unidad 2 “Ola latina”		+		
13.	<i>Pasaporte B2</i> : Unidad 5 “Turismo”		+		
14.	<i>Prisma B2</i> : Unidad 12 “Viajes”		+		+

acaben los exámenes. Observa las ilustraciones y comenta con un compañero en qué orden crees que van a hacer esas actividades.

Escucha la conversación y ordena las ilustraciones.

Español lengua viva 3: Unidad 5 “De viajes”:

Santiago y Aurora están en la estación. Observa esta imagen. ¿Qué crees que sucede? Coméntalo con tu compañero.

Escucha y comprueba tus hipótesis. ¿Te ha pasado alguna vez algo parecido? Coméntalo con tu compañero.

¿Qué hipótesis hacen las personas del diálogo? Relaciona las dos partes de estas oraciones. Puede haber varias posibilidades. Escucha otra vez la grabación y comprueba los resultados.

Prisma B2: Unidad 12 “Viajes”:

Después de una semana, Diego seguía sin maleta. Escucha la explicación que le da a un amigo de todo lo sucedido y toma notas de cada uno de los movimientos que hizo desde que llegó al aeropuerto, sin descuidar con quién habló y qué le dijeron.

Як видно з наведених таблиць, більша частина вправ для формування іспаномовної АК в представлених автентичних підручниках ELE є *інтенсивними* (intensivos) незалежно від базового рівня. *Поширені* (extensivos) вправи зустрічаються набагато рідше, оскільки більшість з них, незалежно від етапу роботи з аудіофрагментом, спрямована на розвиток умінь говоріння (рідше – письма), а формулювання завдання не має нічого спільного з інформацією в аудіофрагменті. Навіть деякі з наведених вище прикладів свідчать про те, що етап роботи з аудіофрагментом є лише «інструментом» для досягнення першочергової мети – формування умінь говоріння.

Зазначимо, що окрім вправ, безпосередньо пов'язаних з формуванням іспаномовної АК згідно з темами Робочої програми, у підручниках «Nuevo ELE Intermedio», «Pasaporte B1» і «Sueña 2» наявні вправи, спрямовані на формування у студентів фонетичних навичок, розвиток розпізнавальних умінь і накопичення декларативних і процедурних знань на матеріалі, що відповідає темі певного заняття, наприклад:

- escuchar y clasificar diptongos/triptongos/hiatos;
- escuchar, poner acénto y clasificar sílabas;
- escuchar y separar en sílabas;
- escuchar y marcar/escribir las palabras que se oyen;
- escuchar las oposiciones (p.ej. p/b, d/t) y escribir las letras que se oyen;
- escuchar y repetir prestando atención a la entonación;
- escuchar y determinar hechos reales y hechos posibles;
- escuchar y completar con pronombres personales;
- escuchar y completar con signos de puntuación;
- escuchar diferentes modalidades del español regional;
- escuchar diferentes variantes del español latinoamericano;
- escuchar expresiones coloquiales propias a diferentes países de habla hispana y relacionarlas con las variantes castellanas;
- escuchar canciones de flamenco etc.

Щодо *продуктивних* вправ, то їх відсутність пояснюється спрямованістю винятково на формування умінь комунікації в усній або письмовій формі і на розвиток творчих умінь, що не пов'язано безпосередньо з аудіофрагментом, який є підготовчим етапом для говоріння чи письма. Хоча завдання продуктивного типу більш характерні для автентичних підручників ELE вищих базових рівнів, вважаємо за потрібне навести деякі приклади. Так, у підручнику «Aula 5 Nueva Edición» (B2.1) у I розділі, присвяченому новинам, після прослуховування певних аудіофрагментів і виконання як інтенсивних, так і поширених вправ, студентам пропонується створити власні новини, зняти відеоролик і представити свій творчий доробок перед однокласниками. У цьому ж підручнику в V розділі, присвяченому різним містам світу, студентам пропонують зробити відеофрагмент про чарівні куточки і звичайну буденну рутину свого міста і поділитися ним у соціальних мережах або написати відгук про відвідані місця, які найбільш вразили, і розмістити його на туристичних сайтах.

Отже, розглянуто проблему формування АК як важливої складової під час навчання іношомовного спілкування, зокрема, представлено бачення іспанськими методистами процесу аудіювання та з'ясовано, які стратегії/мікрорвміння аудіювання вони виділяють. Охарактеризовано систему вправ, що іспанські методисти пропонують для формування умінь аудіювання й уточнено алгоритм, якого, на їхню думку, варто дотримуватися для більшої ефективності виконання цих вправ. Також проаналізовано кілька автентичних підручників ELE, відібрано і класифіковано вправи, пропоновані студентам під час роботи з аудіофрагментами. Наведено приклади й обгрунтовано результати, отримані під час аналізу і класифікації вправ автентичних підручників.

Проведене дослідження дає нам можливість констатувати, що у сучасному світі без кордонів і відкритих можливостей неминучим є використання плюралізму поглядів у сфері освіти. Новітні підходи і доступність автентичних матеріалів роблять процес навчання ІМ ефективнішим й уможливають максимальне наближення навчальних комунікативних ситуацій до реальних ситуацій спілкування. Проте, як правило, погляди на формування, наприклад, іспаномовної АК у вищій школі України розходяться з точкою зору методистів й авторів автентичних підручників, що зумовлює у викладачів і студентів певні незручності і сумніви щодо ефективності тієї чи іншої методики викладання ІМ взагалі та іспанської зокрема.

Перспективу подальших наших досліджень вбачаємо в укладанні комплексу вправ для формування у майбутніх учителів іспаномовної АК на заняттях з дисципліни II курсу «Практика усного і писемного мовлення іспанської мови» з урахуванням вітчизняного підходу та бачення іспанських методистів процесу навчання аудіювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дацків О. П. Формування вмінь аудіювання майбутніх учителів англійської мови із застосуванням драматизації /О. П. Дацків // Наукові записки. Серія: педагогіка. – 2016. – № 4. – С. 58–64.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів /О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВАЦІВ
ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

3. Робоча програма навчальної дисципліни «Практика усного і писемного мовлення іспанської мови» / В. О. Березовський – К., 2017. – 32 с.
4. Cassani D. Enseñar lengua/D. Cassani, M. Luna, Gl. Sanz // Barcelona. – 1997. – 575 p.
5. Diccionario de términos clave de ELE / Centro Virtual Cervantes. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/diccionario/comprendonauditiva.htm.
6. Martín Leralta S. Competencia estratégica para la comprensión auditiva en español como lengua extranjera/S. Martín Leralta. – Colección Monografías nº 12. – 2009. – 172 p.
7. Martín Peris E. La didáctica de la comprensión auditiva / E. Martín Peris. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://marcoele.com/descargas/5/martin_comprendonauditiva.pdf

REFERENCES

1. Datskiv O. P. Formuvannia vmin' audiiuvannia majbutnikh uchyteliv anhlijs'koi movy iz zastosuvanniam dramatyizatsii [Forming future English teachers' listening skills with the use of dramatization] /O. P. Datskiv. – Naukovi zapysky. Seriia: pedahohika. – 2016. – № 4. – S. 58 – 64.
2. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kul'tur: teoriia i praktyka: pidruchnyk dlia stud. klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice: a textbook for the students of classical, pedagogical and linguistic universities] /O. B. Bihych, N. F. Borysko, H. E. Borets'ka ta in.; za zah. red. S. Yu. Nikolaievoi. – К.: Lenvit, 2013. – 590 s.
3. Robocha prohrama navchal'noi dystsypliny «Praktyka usnoho i pysemnoho movlennia ispans'koi movy» [Program of the academic discipline “Practice of spoken and written speech of the Spanish language”] / Berezovs'kyj V. O. – К., 2017. – 32.
4. Cassani D. Enseñar lengua/D. Cassani, M. Luna, Gl. Sanz // Barcelona. – 1997. – 575 p.
5. Diccionario de términos clave de ELE / Centro Virtual Cervantes. [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/diccionario/comprendonauditiva.htm
6. Martín Leralta S. Competencia estratégica para la comprensión auditiva en español como lengua extranjera/S. Martín Leralta. – Colección Monografías nº 12. – 2009. – 172 p.
7. Martín Peris E. La didáctica de la comprensión auditiva / E. Martín Peris. [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu: http://marcoele.com/descargas/5/martin_comprendonauditiva.pdf

Стаття надійшла в редакцію 03.10.2017 р.

УДК: 378.147:371.13+811.111

DOI 10:25128/2415-3605.17.4.10

ТЕТЯНА ЄРЕМЕНКО

germfilyaz@gmail.com

кандидат філологічних наук, професор
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса,

ОЛЬГА ТРУБИЦІНА

o.m.trubitsyna@ukr.net

кандидат педагогічних наук, доцент
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса,

ПРИНА ЛУК'ЯНЧЕНКО

dajlin2009@gmail.com

кандидат педагогічних наук, доцент
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса,